

कृषि एवं किसान कल्याण मंत्रालय
कृषि, सहकारिता एवं किसान कल्याण विभाग
अर्थ एवं सांख्यिकी निदेशालय
2019-20 के लिए खाद्यान्नों के उत्पादन का दूसरा अंश अनुमान

18 फरवरी, 2020 के अनुसार

मिलियन टन

फसल	मौसम	2005-06	2006-07	2007-08	2008-09	2009-10	2010-11	2011-12	2012-13	2013-14	2014-15	2015-16	2016-17	2017-18	2018-19	2019-20	
																लक्ष्य	दूसरा अंश अनुमान
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
चावल	खरीफ	78.27	80.17	82.66	84.91	75.92	80.65	92.78	92.36	91.50	91.39	91.41	96.30	97.14	102.04	102.00	101.95
	रबी	13.52	13.18	14.03	14.27	13.18	15.33	12.52	12.87	15.15	14.09	13.00	13.40	15.62	14.44	14.00	15.53
	कुल	91.79	93.36	96.69	99.18	89.09	95.98	105.30	105.23	106.65	105.48	104.41	109.70	112.76	116.48	116.00	117.47
गेहूँ	रबी	69.35	75.81	78.57	80.68	80.80	86.87	94.88	93.51	95.85	86.53	92.29	98.51	99.87	103.60	100.50	106.21
	खरीफ	4.07	3.71	4.11	3.05	2.76	3.44	3.29	2.84	2.39	2.30	1.82	1.96	2.27	1.74	2.10	1.72
	रबी	3.56	3.44	3.81	4.19	3.93	3.56	2.69	2.44	3.15	3.15	2.42	2.60	2.53	1.74	2.80	2.66
ज्वार	खरीफ	7.63	7.15	7.93	7.25	6.70	7.00	5.98	5.28	5.54	5.45	4.24	4.57	4.80	3.48	4.90	4.38
	रबी	3.56	3.44	3.81	4.19	3.93	3.56	2.69	2.44	3.15	3.15	2.42	2.60	2.53	1.74	2.80	2.66
	कुल	7.63	7.15	7.93	7.25	6.70	7.00	5.98	5.28	5.54	5.45	4.24	4.57	4.80	3.48	4.90	4.38
बाजरा	खरीफ	7.68	8.42	9.97	8.89	6.51	10.37	10.28	8.74	9.25	9.18	8.07	9.73	9.21	8.66	9.50	8.90
रागी	खरीफ	2.35	1.44	2.15	2.04	1.89	2.19	1.93	1.57	1.98	2.06	1.82	1.39	1.99	1.24	2.30	1.68
छोटा बाजरा	खरीफ	0.47	0.48	0.55	0.44	0.38	0.44	0.45	0.44	0.43	0.39	0.39	0.44	0.44	0.33	0.60	0.34
पोषक अनाज	खरीफ	14.58	14.05	16.79	14.42	11.54	16.44	15.95	13.59	14.06	13.93	12.10	13.52	13.91	11.97	14.50	12.63
	रबी	3.56	3.44	3.81	4.19	3.93	3.56	2.69	2.44	3.15	3.15	2.42	2.60	2.53	1.74	2.80	2.66
	कुल	18.14	17.50	20.60	18.62	15.47	20.01	18.64	16.03	17.20	17.08	14.52	16.12	16.44	13.71	17.30	15.29
मक्का	खरीफ	12.16	11.56	15.11	14.12	12.29	16.64	16.49	16.20	17.15	17.01	16.05	18.92	20.12	19.41	21.30	19.86
	रबी	2.55	3.54	3.85	5.61	4.43	5.09	5.27	6.05	7.11	7.16	6.51	6.98	8.63	8.30	7.60	8.22
	कुल	14.71	15.10	18.96	19.73	16.72	21.73	21.76	22.26	24.26	24.17	22.57	25.90	28.75	27.72	28.90	28.08
जौ	रबी	1.22	1.33	1.20	1.69	1.35	1.66	1.62	1.75	1.83	1.61	1.44	1.75	1.78	1.63	2.10	1.88
पोषक/मोटे अनाज	खरीफ	26.74	25.61	31.89	28.54	23.83	33.08	32.44	29.79	31.20	30.94	28.15	32.44	34.03	31.38	35.80	32.49
	रबी	7.33	8.31	8.86	11.49	9.72	10.32	9.58	10.24	12.09	11.92	10.37	11.33	12.94	11.67	12.50	12.75
	कुल	34.07	33.92	40.75	40.04	33.55	43.40	42.01	40.04	43.30	42.86	38.52	43.77	46.97	43.06	48.30	45.24
अनाज	खरीफ	105.01	105.78	114.55	113.45	99.75	113.73	125.22	122.15	122.70	122.34	119.56	128.74	131.16	133.42	137.80	134.44
	रबी	90.21	97.30	101.46	106.45	103.70	112.52	116.98	116.63	123.09	112.53	115.66	123.24	128.44	129.71	127.00	134.49
	कुल	195.22	203.08	216.01	219.90	203.45	226.25	242.20	238.78	245.79	234.87	235.22	251.98	259.60	263.14	264.80	268.93
तूर	खरीफ	2.74	2.31	3.08	2.27	2.46	2.86	2.65	3.02	3.17	2.81	2.56	4.87	4.29	3.32	4.60	3.69
चना	रबी	5.60	6.33	5.75	7.06	7.48	8.22	7.70	8.83	9.53	7.33	7.06	9.38	11.38	9.94	11.60	11.22
उड़द	खरीफ	0.90	0.94	1.12	0.84	0.81	1.40	1.23	1.50	1.15	1.28	1.25	2.18	2.75	2.36	2.90	1.72
	रबी	0.35	0.50	0.34	0.33	0.42	0.36	0.53	0.47	0.55	0.68	0.70	0.66	0.74	0.70	0.80	0.53
	कुल	1.25	1.44	1.46	1.17	1.24	1.76	1.77	1.97	1.70	1.96	1.95	2.83	3.49	3.06	3.70	2.25
मूँग	खरीफ	0.69	0.84	1.25	0.78	0.44	1.53	1.24	0.79	0.96	0.87	1.00	1.64	1.43	1.78	1.60	1.77
	रबी	0.26	0.28	0.27	0.26	0.25	0.27	0.40	0.40	0.65	0.64	0.59	0.52	0.59	0.67	0.70	0.50
	कुल	0.95	1.12	1.52	1.03	0.69	1.80	1.63	1.19	1.61	1.50	1.59	2.17	2.02	2.46	2.30	2.27
मसूर	रबी	0.95	0.91	0.81	0.95	1.03	0.94	1.06	1.13	1.02	1.04	0.98	1.22	1.62	1.23	*	1.39
अन्य खरीफ दलहन	खरीफ	0.54	0.70	0.96	0.80	0.49	1.33	0.93	0.61	0.71	0.78	0.72	0.89	0.83	0.63	1.00	0.73
अन्य रबी दलहन	रबी	1.36	1.37	1.19	1.28	1.28	1.33	1.34	1.59	1.52	1.74	1.47	1.77	1.78	1.45	3.10	1.47
कुल दलहन	खरीफ	4.86	4.80	6.40	4.69	4.20	7.12	6.06	5.92	6.00	5.73	5.53	9.58	9.31	8.09	10.10	7.92
	रबी	8.52	9.40	8.36	9.88	10.46	11.12	11.03	12.43	13.26	11.42	10.79	13.55	16.11	13.98	16.20	15.11
	कुल	13.38	14.20	14.76	14.57	14.66	18.24	17.09	18.34	19.26	17.15	16.32	23.13	25.42	22.08	26.30	23.02
कुल खाद्यान्न	खरीफ	109.87	110.58	120.96	118.14	103.95	120.85	131.27	128.07	128.69	128.07	125.09	138.33	140.47	141.52	147.90	142.36
	रबी	98.73	106.71	109.82	116.33	114.15	123.64	128.01	129.05	136.35	123.96	126.45	136.78	144.55	143.70	143.20	149.60
	कुल	208.60	217.28	230.78	234.47	218.11	244.49	259.29	257.12	265.05	252.02	251.54	275.11	285.01	285.21	291.10	291.95

* अन्य रबी दलहनों में शामिल

कृषि एवं किसान कल्याण मंत्रालय
कृषि, सहकारिता एवं किसान कल्याण विभाग
अर्थ एवं सांख्यिकी निदेशालय
2019-20 के लिए तिलहनों तथा वाणिज्यिक फसलों का दूसरा अग्रिम अनुमान

18 फरवरी, 2020 के अनुसार

लाख टन

फसल	मौसम	2005-06	2006-07	2007-08	2008-09	2009-10	2010-11	2011-12	2012-13	2013-14	2014-15	2015-16	2016-17	2017-18	2018-19	2019-20	
																लक्ष्य	दूसरा अग्रिम अनुमान
मूंगफली	खरीफ	62.98	32.94	73.62	56.17	38.52	66.43	51.27	31.88	80.58	59.31	53.68	60.48	75.95	53.87	75.68	69.49
	रबी	16.95	15.69	18.20	15.51	15.76	16.22	18.37	15.07	16.56	14.71	13.66	14.14	16.57	13.40	16.08	12.95
	कुल	79.93	48.64	91.83	71.68	54.28	82.65	69.64	46.95	97.14	74.02	67.33	74.62	92.53	67.27	91.76	82.44
अरंडीबीज	खरीफ	9.91	7.62	10.54	11.71	10.09	13.50	22.95	19.64	17.27	18.70	17.52	13.76	15.68	11.97	19.32	20.43
तिल	खरीफ	6.41	6.18	7.57	6.40	5.88	8.93	8.10	6.85	7.15	8.28	8.50	7.47	7.55	6.89	10.17	6.64
रामतिल	खरीफ	1.08	1.21	1.10	1.17	1.00	1.08	0.98	1.01	0.98	0.76	0.74	0.85	0.70	0.45	2.03	0.79
सोयाबीन	खरीफ	82.74	88.51	109.68	99.05	99.64	127.36	122.14	146.66	118.61	103.74	85.70	131.59	109.33	132.68	149.64	136.28
सूरजमुखी	खरीफ	4.56	3.66	4.63	3.57	2.14	1.92	1.47	1.87	1.66	1.43	0.85	1.11	0.85	0.90	1.55	0.78
	रबी	9.83	8.62	10.00	8.01	6.36	4.59	3.69	3.57	3.38	2.91	2.12	1.41	1.37	1.26	1.50	1.79
	कुल	14.39	12.28	14.63	11.58	8.51	6.51	5.17	5.44	5.04	4.34	2.96	2.51	2.22	2.16	3.05	2.56
रेपसीड तथा सरसों	रबी	81.31	74.38	58.34	72.01	66.08	81.79	66.04	80.29	78.77	62.82	67.97	79.17	84.30	92.56	82.37	91.13
अलसी	रबी	1.73	1.68	1.63	1.69	1.54	1.47	1.52	1.49	1.42	1.55	1.26	1.84	1.74	0.99	2.03	1.36
कुसुम्भ	रबी	2.29	2.40	2.25	1.89	1.79	1.50	1.45	1.09	1.13	0.90	0.53	0.94	0.55	0.25	0.63	0.27
कुल नौ तिलहन	खरीफ	167.67	140.12	207.13	178.08	157.28	219.22	206.91	207.91	226.24	192.21	166.98	215.26	210.06	206.76	258.39	234.40
	रबी	112.11	102.77	90.42	99.11	91.53	105.57	91.08	101.50	101.26	82.90	85.53	97.50	104.53	108.46	102.61	107.48
	कुल	279.78	242.89	297.55	277.19	248.82	324.79	297.99	309.41	327.49	275.11	252.51	312.76	314.59	315.22	361.00	341.88
गन्ना	कुल	2811.72	3555.20	3481.88	2850.29	2923.02	3423.82	3610.37	3412.00	3521.42	3623.33	3484.48	3060.69	3799.05	4054.16	3855.00	3538.45
कपास #	कुल	184.99	226.32	258.84	222.76	240.22	330.00	352.00	342.20	359.02	348.05	300.05	325.77	328.05	280.42	357.50	348.91
पटसन ##	कुल	99.70	103.17	102.20	96.34	112.30	100.09	107.36	103.40	110.83	106.18	99.40	104.32	95.91	94.97	105.00	93.61
मेस्ता ##	कुल	8.70	9.56	9.90	7.31	5.87	6.11	6.63	5.90	6.07	5.08	5.83	5.30	4.42	3.23	7.00	4.50
पटसन एवं मेस्ता ##	कुल	108.40	112.73	112.11	103.65	118.17	106.20	113.99	109.30	116.90	111.26	105.24	109.62	100.33	98.20	112.00	98.11

प्रति 170 कि.ग्रा. की लाख गांठें

प्रति 180 कि.ग्रा. की लाख गांठें